

Pesti (Lipótvárosi) takarékpénztári részvények részletfizetésre, az osztalék biztosításával.

A rendkívüli és folyton növekvő kedveltségű fogva, mely a nyereséget és szilárd befektetést kereső tőke részéről hazánk takarékpénztári részvényei iránt nyilvánul, indítatva érzem magamat: a kisebb megtakarított tőkének is egy oly érték- és befektetési papírt, mint a milyen gyanánt

a pesti (lipótvárosi) takarékpénztári részvények

joggal tekinthetők, az alábbi részletfizetési combinatio által hozzáférhetővé tenni.

A pest-lipótvárosi takarékpénztár, mely mintegy 9 hónap előtt két elsőrangú bankháztól alapított és ezeknek igen jelentékeny takarékpénztári elientelését átvette, ma már legtekintélyesebb takarékpénztáraink sorába tartozik, és az én meglehetősen alapos becslésem szerint, már fennállásának első 9 hónapjára részvényenkint 5 frtnál többet mutathat ki mint nyereséget.

A nevezett takarékpénztár kétségtelen szilárd állása mellett tanuskodik azon körülmény, hogy egy itteni első bankokból és bankárokból álló consortium a pest-lipótvárosi takarékpénztár részvényeinek maradvékát saját számlájára átvette, és miután minden kétfelől áll, hogy a nevezett intézet, melynek serény vezetése és szigorúan szilárd igazgatása közudomási dolog, üzleti terjedelmét mindinkább tágitandja és helybeli testvérintézetei gazdag jövedelmezőségét nemsokára elérendi, ezért részvényei legközelebb magas árfolyamot vannak hivatva elérni.

Mindez előre biztosított alapos okoknál fogva a kisebb tőkepenészeknek is ajánlatos

a pest-lipótvárosi takarékpénztári részvények megszerzése, melyek nálam darabját 84 forintjával számítva,

12 havi részletben 7 forintjával

kaphatók, mely esetben mindjárt az első részlet lefizetése után a részvény osztaléka a vevő kizárólagos tulajdonát képezi. Ezáltal lehetőséget nyújtok a t. közönségnek időközönkénti részletfizetések által megtakarított pénzt, kamatot hozó, nyereséget ígérő és kétségtelen biztossága értékeibe fektetni, a mi más papiroknál nem megy oly könnyen.

Ugyazintén eszközölöm e papír vásárlását a helybeli tőzsdén, gyorsan a napi árfolyam mellett, mely ma 50 frt befizetéssel 74 frtot o. é. tesz; ezen papír nálam letétben is maradhat, mely esetben 10 frt. fizetendő darabonkint, a többi pedig a részvény átvételénél.

Legkevesebb 50 darabnak és ezen fölül részletekre történt vásárlásánál szabadságot engedek a vevőknek a részletfizetéseket egészen kénye-kedve és kényelme szerint beosztani. Számos üzletbarátainknak és klienseimnek a bel- és külföldön csak azt ajánlhatom, hogy minél előbb határozzák el magukat a pest-lipótvárosi részvényeknek vásárlására, miután a jelenben nyilatkozó erős kereslet mellett biztonsággal lehet erős árfolyamemelkedést várni, mely esetben már nem lehetnek képesek a fentebb kifejtett jutányos feltételek mellett szolgálni.

Megrendelések utánvétel mellett pontosan eszközöltetnek.

FISCHER M. L.

váltóháza a „Fortunához“ hatvani-utcza 16-ik szám.

1348 (4-6)

Növeldei értesítés.

A növendékeknek magánfelnévelésben az 1872/3-dik tanévre beírása történik szept. 30-dik napjától kezdve okt. 7-dik napjáig. Előleges jelentkezéseket addig is bármikor szívesen fogadok, sőt a teljes ellátásra beadandó növendékeket lehetőségig korábban előjegyezteni tisztelettel kérem azon okból, hogy a kivánt helyet intézetemben biztosan fenttarthassam számukra.

Részletes felvilágosítással s kívánatra intézetem programjával bárkinek kész szívesen szolgálok. Pesten, czukor-utczaiban 6. sz. alatti házámban.

1348 (1-5)

Szönyi Pál, m. k.

30,000 darab kitisztított, 3-4 akós hordó-donga és fenék eladandó Magyar pintér mesternél, Mária-ucza Szolnokon.

Vászonraktár-végeladás.

A „szép juhásznéhoz“ vászonkereskedés az uri- és kigyó-utcza sarkán, a párisi-utcza közelében,

teljes átalakítása végett, f. évi augusztus 15-től kezdve az összes raktárbeli áruk igen lezártított árak mellett, ugyanott önkényes végeladás folytán elárúsítottak, melyhez a t. cz. közönséget tisztelettel meghívjuk.

Pest, augusztusban 1872.

KUNZ és MÖSSMER.

Áruk: rumburgi, irlandi, hollandi, creász-, fonal- és sléziai vásznak; asztalteríték 6, 12, 18, 24 személyre; törülköző, abrosz, asztalkendő, kávé-abrosz, asztal- és ágyterítők. — Férfi és női fehéreneműek: vászoncsinvat, színes ágyra való és csinvat, fehér és színes batisztkendők, fehér moull, batiszt clair, ruhaperkál és batiszt, függöny, chiffon, nankin ingiszövet, fehér és színes barchet, piquet és flanelágyterítők és egyéb sok ezen czikkhez tartozó áruk.

1348 (4-6)

Pest, szeptember 1-jén 1872.

Előfizetési feltételek: a Vasárnapi Ujság és Politikal Ujdonságok együtt: Egész évre 10 frt. — Fél évre 5 frt.

Csupan Vasárnapi Ujság: Egész évre 6 frt. Fél évre 3 frt. — Csupan Politikal Ujdonságok: Egész évre 5 frt. — Fél évre 2 frt. 50 kr.

Hirdetési díjak, a Vasárnapi Ujság és Politikal Ujdonságokk: Egy négyszer hasábotott petit sor, vagy annak helye, egyszeri ígatafánál 10 krajczárba; háromsori vagy többesori ígatafánál csak 7 krajczárba számítatik. — Kiadó-hivatalunk számára hirdetményeket elfogad Bécsben: Oppelik Alajos, Wollzeile Nr. 22. és Haasenstejn és Vogler, Wollzeile Nr. 9. —

John Stuart Mill.

Mialatt Franciaországot és Angliát minden uton-módon közelebb akarják egymáshoz vinni a hajózás könnyítése, távirad-sodronyok szaporítása, hidépítés, alagutkésítés által: az alatt egy tudományos iskola működik a nemzetközi idegenkedés eloszlatásán a tudomány legbiztosabb fegyverével. Ez iskola Comte Ágoston neve által tekinthető egynek, s ma élő legnagyobb alakja és vezér-férfia Mill Stuart János, kinek arcképét itt veszik olvasóink. Comte Ágoston barátja s részben tanítványa, de azért oly önálló gondolkodó, hogy e pillanatban sem több, sem kevesebb, mint a világ eszmemozgalmainak legfőbb irányzója.

Működéséről könyveket irtak. Nevét ismeri széles e világ. Műveinek mindegyike egy-egy forradalom újabb stadiuma. Míg a világ egyik könyvének eszméivel próbál megismertetni a nyugodt bölcsész ismét újat nyújt elé s szolgáltat benne olyan eszméket, melyeken a világ még soká fog táplálkozni. Tekintélyéhez ma a tudomány terén nincs fogható semmi, csak szellemi értéke. Szellemi erejét csak egy mulja felül: erkölcsi ereje. — Mill Angolországának ma egyik fő büszkesége, s nevét már Bacon, Locke, Hume sorában említik, mint egyik iránypontot, mely századokra mutató magasban áll. Körülte csoportosul két ország irodalmából egy tábor, kiket mint „új francia-angol iskolát“ szoktak megkülönböztetni, s ezek közt első tekintély gyanánt állani, minden tudományos czim nélkül: a tudományos világ demokratiájától a legnagyobb hódolat. Felleptétől a bölcsészeti irodalom új korszakát számítja nemzete s az angol közélet minden szereplő és nem szereplő ifjabb férfija annyira hatása alatt áll e nagy gondolkodónak, hogy művei értékét és befolyását az egyetemek hatásával szokták összehasonlítani. Skótszág kiváló ajándékai között, melyekkel az angol irodalomnak

adózik, e században Hamilton, Carlyle, Macaulay és Mill a legnagyobbak, de Mill hatásának dús gazdagságával egyik sem versenyezhet.

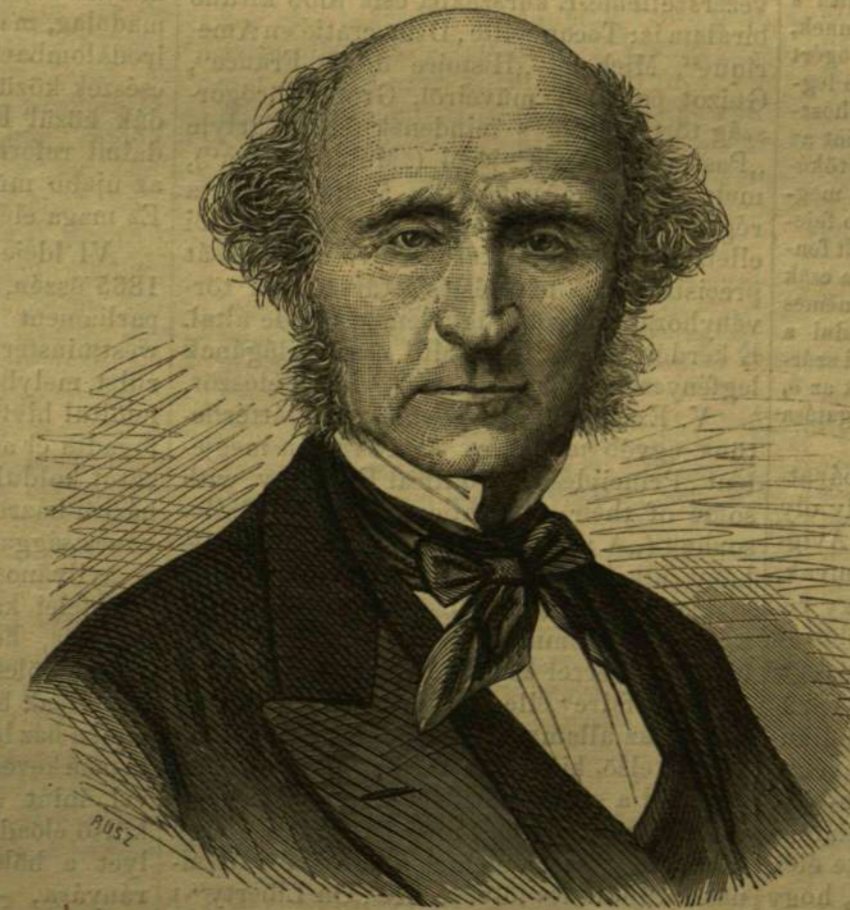
Mint Herschel, a csillagász, Mill is egy kitünő férfinak apját tulragyogó fia, kinek életrajza nem teljes, ha az apának élete is nem áll előttünk.

I. James Mill, John Stuart Mill atyja 1773-ban született Montroseban. Atyja csizmadia volt. A fiu fényes tehetségei Sir John Stuartnak, a földesurnak, feltűnő, saját költségén küldte őt az edinburghi egye-

az irodalomnak élve, a minthogy a szemlékben igen sok műve jelent meg, az 1806-tól 1817-ig megjelent „History of India“ kivételével, mely most is egyike a legjobb műveknek. Azon erős kárhóztatás, melylyel a keletindiai társaság pénzügyei ellen kelt ki, eredményezte, hogy e társaság meghívta pénzügyei vezetőjévé, mit haláláig folytatott. Ezenkívül egy nemzetgazdasági kitünő műve jelent meg 1822-ben, s egy bölcsészeti 1829-ben. 1824-ben alapítá társaisaival a „Westminster Reviewt“ mint a radikális közlönyét, melynek sok czikke

tőle s fiától származott. 1836-ban Kensingtonban halt meg 63 éves korában.

II. Ily kitünő férfinak volt gyermeke, s a mi ennél több: tanítványa John Stuart Mill, (így nevezetve atyja jöltevője nevével) ki 1806. máj. 20-án Londonban született. Az angol családok azon tekintetben, hogy kitünő apák kitünő gyermekekkel áldatnak meg, méltán híresek. Hanem ha James Mill csak John Mill nemes szellemét produkálta volna, — mondja egy életrója, — ugys egyike lett volna a legkitünőbb paedagogoknak. A kör, mely az atyja házában megfordult, s a beszéd tárgya, mely folyvást a legmagasabb kérdések körül forgolódott, egyként hatott az ifjura; s midőn 1820. telen a Bentham családdal először hagyta el a szülői házat: már kész bölcsész volt. A montpelleri egyetemen vett részt, — életében először és utoljára, — nyilvános oktatásban, azon év telen a mennyiség-tudományokra fektetve nagy sulyt. 1821-től kezdődik irodalmi működése. Lapokba irt, s kezdve a legfontosabb nemzetgazdasági kérdéseken, a melyekről szétszórt eszméit csak később szedte össze. A „Dissertations and Discussion“ („Értekezések és fejtegetések“) czimű gyűjteménye csak 1833-tól kezd közölni nagyobb becű értekezéseket. 1823-ban lépett be az India Houseba, a ke-

JOHN STUART MILL.

temre, hol mint a Locke elveit követő Dugald Stewart tanítványa, csakhamar elpártolt a lelkészi pályától, s mint magánnevelő (private tutor) működött Edinburghban. 1800-ban költözött át Londonba, mint a „Literary Journal“ szerkesztője, egészen

sági kérdéseken, a melyekről szétszórt eszméit csak később szedte össze. A „Dissertations and Discussion“ („Értekezések és fejtegetések“) czimű gyűjteménye csak 1833-tól kezd közölni nagyobb becű értekezéseket. 1823-ban lépett be az India Houseba, a ke-

által szőnyegre hozott Alabama-kérdésben mondta márczius 6-ikán. Talán semmi sem jellemzőbb a bölcsészre, mint hogy az akkori, békés kimenettel kecsegtető ügyben Mill annak is örül, hogy a nemzetközi jog fejti.

„Azonkívül — így végzi beszédét, — nem felesleges megmondani, hogy a megoldás kérdése ezután nemzetközi törvény is lesz; és a kérdés meg lesz oldva, a mi minket illet, mihelyt megengedjük, hogy kárpótlással mi tartozunk. Ha megengedjük, hogy tartozunk megtéríteni azon pusztítást, mit az Alabama, minden rossz szándék nélkül részünkről, képes volt elkövetni, akkor ugy tetszik nekem, hogy a nemzetközi jog egy kérdése, mi sokat volt vitatva, és a mi lehet megint vita tárgya, legalább a mi ez országot és az Egyesült-Államokat illet, örökre be lesz fejezve.“

Márcz. 12-dikén Irland ügyében tartott beszédet. E beszéd legszebb része a nemzetgazdaság meghatározása.

„Igen tisztelt barátom szerint a nemzetgazdaság az a törvényszék, melyhez viendő minden, a mit a nép gazdasági állapotának nem a régi módon való javítására javasolnak. Mintha a tudomány nem arra való volna, hogy vezessen bennünket, és fölmentene atól, hogy tanulmányozzuk, mint működik egy adott ok saját körülményei közt. A nemzetgazdaságnak az én szememben soha sem volt ily jellege. A nemzetgazdaság szerintem oly tudomány, melynek segítségével ítéletet formálhatunk magunknak arról, hogy mit kíván meg egy különös eset; hanem nem lát el bennünket kézen csinált ítélettel minden ügyre nézve, és nem lehet nagyobb ellensége a nemzetgazdaságnak mint a ki azt ily világitásban tünteti föl.“

A halálbüntetések

tárgyában ápril 21-kén tartott beszéde a rideg erkölcsbíró tünteti föl, a ki szerint a dolgok s a közérkölciség jelen állapotában arra van szükség, hogy szigorubbakká, nem hogy enyhébbekké tétessenek a büntetések. Az irlandi egyház ügyében merev álláspontját teljességben kifejti, s a municipál bill mellett ismét azon okokból harszol, mint az előbbi ülészakban tetté. A férjhezment nők tulajdonjoga tárgyában védi a nők álláspontját s jun. 10-én előre megjósolja, hogy ha kisebbségben marad, az csak a nőemancipáció ügyének használand. Mint valódi nemzetgazda, az iskolai törvények tárgyalásában mély érdekléssel vesz részt; a fekvő birtok helyi adóztatását igazságosabb alapra ohajtja fektetni, sőt az irhoni tengeri halászközök érdekében is szót emel. Nem kevésbé érdekes, hogy szól a marhavásár érdekében, s a vasuti törvényjavaslatnál a végül, hogy a dohányzók külön kocsikat kapjanak.

X. Ennyivel, legalább megérintettük Mill parlamenti három éves működésének legnagyobb részét. Midőn az 1867-diki re-

form-bill határozatai értelmében elrendelt új választásoknál megbukott, s barátai kéreése daczára visszavonult a politikai életből, ezen a pályán is úgy mutatta már be magát, mint a legkitünőbbek egyike, kik az angol parlamentben vezérkedtek.

Nem áltatjuk magunkat azzal, hogy e fényes működésnek hátlapja ne volna. Nem az, mit érzékenykedő keblek hoznak föl elene, hogy tudnillik az írő nimbusza kevesbült a közélet porondjára lépve ki, s hogy az emberiség legelső gondolkodójának szájában a marhadógról s a pipázó vasuti utazókról beszélni méltóságon alól álló dolog. Mert mi abban a meggyőződésben vagyunk, hogy használni akarni és használni ohajtani nincs oly kicsiny tárgy, melyben ne lehetne s ne volna kötelességünk. Kinek jutna eszébe Deák Ferenczet megróvni azért, mert Pest város gyűlésén a házbérek februárban fizetése mellett szónokolt? Sőt ellenkezőleg.

Nem követeljük azt sem, hogy egy bölcsész azzal a talpra esett, gyakorlati institutiokat alkotó észszel bírjon, s oly kézzel

ki oly gondos író, nem tulajdonított elég fontosságot az alaknak, bizva eszméiben, szellemi magaslata bámulatos, szédítő erejében.
György Endre.

Hrussó vára.

(Bármegyében.)

Jártam sötétből erdők és hegyek közt,
Hol vadgalamb költ és úszkál tanyáknak,
Hol dúl a pázsit s vadvirágok ezre
Virít s van magva mindenik kalásznak.
Jártam, hol károsó, hűs patak folyik, s hol
A hőskor egy nagy nyomára leltem.
Benedek Aladár.

Szép nyári délután volt, de itt a zárt falak közt a hőség oly tikasztó és poros s annyira „mindenütt jelenvaló“, hogy kénytelenek voltunk előle jobb helyre menekülni, oda, hol hűs szellő ingatja a lombokat, s azok aztán mint óriási legyezők elhajtják a port és hőséget, s az ember egész lényé felfrissül, megerősödik a tisztá, balzsamos erdei légnél. Egy szóval: utra keltünk meglátogatni az erdőt, s az erdőben felkeresni Hrussót, a vén misantropot.

Azon ugyan nem csodálkozhatunk, hogy olyan embergyűlölő az öreg, hisz sokat élt ő már, sokat tapasztalt, s jól ismeria világot! Aztán multja is szebb volt, hogyszem ez elmentés jelenel meg tudna alkudni. II. Rákóczi vadász-vára volt, s bár nem láttott dicő harczokat, — vékonyfalainem is voltak arra építve, hogy ostromot kiállhattak volna, — de azért hajdan élet, zaj, vidámság hangzott benne és körülte, mig most: az emberek elhagyták, s egyedül kell szembeszállnia a magasabb hatalmakkal. S bár ő tudja azt jól, hogy ez egyenlőtlen küzdelemben,

mit daczosan emelt fővel folyt az elemek ellen, ránézve a végelbukás csak időkérdés lehet, még sem adja meg magát, nem esik egyszerre a hatalmasabb ellen lábaihoz, — minden egyes követ erővel kell tőle elragadni. Van valami melancholikus ez elpusztulásban, mit szinte meghatóvá tesz a sok erdei virág, melyek szeliden susognak és hajlongnak a mogorva vén vár körül; s ha a vihar ledönt egy falat, vagy a villám szétrepszert egy tornyot, a vadrepkény elfedi a repedést, a kuszó-róza elborítja az omladványt, mint gyöngéd barátok, kik legalább enyhítik, befedik a sebeket, melyeket nem képesek meggyógyítani...

A vártól nem messze, egy nagy lapos szikladarab áll, félig eltakarva bokroktól s futó-szedertől, e szikladarabot „Rákóczi asztalának“ nevezik, s mint mondják: hajdan a hatalmas Rákóczi hatalmas reggeliket költött el rajta vadászó társával. Most egy galagonya-bokor rázza rá piros gyümölcseit a vidám, csevegő, kis madarak tartanak rajta lakmározást.

Természetesen kísértetei is vannak Hrussónak, mint minden valamirevaló romnak; sőtét éjeken, s különösen olyankor, ha a vadásztörvények az élőknek tiltják a vadászatot, — a kihalt várból rég meghalt vadászok csapata vonul ki. Felverik az erdőt, szétriasztják a vadakat s végre nagy lakomát tartanak, a hol aztán annyi bor elfogy, hogy egyszer egy eltévedt favágó, ki akaratlanul

Hrussó vára. — (Benedek Aladár eredeti rajza után.)

foghatólag könnyen végrehajtható módozatokat találjon ki, mint egy gyakorlati államférfi vagy nemzetgazda, mert hiszen a szemlélő gondolkozónak feladata végre is nem intézmények teremtése, hanem a dolgok igaz állásának fölmutatása.

Hanem árnyoldal az, ha egy képviselő s pártvezér nem bir azon tulajdonságokkal, miket a ragyogó elme mellett is (s ezt épen az ő példája mutatja) csak a gyakorlat ad meg: a nemes humor s a szókrateli élnétség fegyverével. Nem korrektség az, mit föltétlenül kívánunk; de gondosság. S csodálatos tulajdonsága lelkünknek, hogy az alak és anyag benső összhangját külsőleg is megkivánjuk, és Stuart Mill ragyogó eszméinél, épen ezen ragyogás nagyságának mértékében, — oly nagyon érezzük az alak hiányát. Az eszmék tömörsége csak bizonyos mérvig ellensége a szókrateli hatásának, és nekünk volt Eötvösünk arra, hogy a kettő egyesíthetőségét lehetőnek tartjuk. A bölcsési szókrateltől van a tartalom mellett is mit várni: nem a lelkesítést, de az öntudatos alak-kezelést. Nekem úgy tetszik, hogy Mill,

Népjelleg a bányási végvidékről.

1. Szerb. 2. Oláh. 3. Szerb (Szerbiából). 4. Oláh paraszt. 5. Czigány. 6. Spanyol zsidó. 7. Czigány. 8. Arnóta. 9. Szerb leány. 10. Szerb pópá. 11. Szerb nő. 12. Bolgár nő. 13. Török. 14. Házaló Szerbiából. 15. Török. 16. Czigány nő. 17. Oláh. 18. Czigány nő. 19. Magyar. 20. Tót. 21. Spanyol zsidó. 22. Oláh. 23. Spanyol zsidó. 24. Tótorsági nő. 25. Török. 26. Szerb leány. 27. Szerb újságíró. 28. Oláh. 29. Szerb kézműves. 30. Szerb. 31. Oláh. 32. Szerb (Szerbiából). 33. Szerb kézműves. 34. Oláh pópá. 35. Czigány. 36. Tót.

Pesti (Lipótvárosi) takarékpénztári részvények részletfizetésre, az osztalék biztosításával.

A rendkívüli és folyton növekvő kedveltségű fogva, mely a nyereséget és szilárd befektetést kereső tőke részéről hazánk takarékpénztári részvényei iránt nyilvánul, indítatva érzem magamat: a kisebb megtakarított tőkének is egy oly érték- és befektetési papirt, mint a milyen gyanánt

a pesti (lipótvárosi) takarékpénztári részvények

joggal tekinthetők, az alábbi részletfizetési combinatio által hozzáférhetővé tenni.

A pest-lipótvárosi takarékpénztár, mely mintegy 9 hónap előtt két elsőrangú bankháztól alapított és ezeknek igen jelentékeny takarékpénztári orientációját átvette, ma már legtekintélyesebb takarékpénztáraink sorába tartozik, és az én megjelölés alapos becslésem szerint, már fennállásának első 9 hónapjára részvényenként 5 frtnál többet mutathat ki mint nyereséget.

A nevezett takarékpénztár kétségtelen szilárd állása mellett tanuskodik azon körülmény, hogy egy itteni első bankokból és bankárokból álló consortium a pest-lipótvárosi takarékpénztár részvényeinek maradvékát saját számlájára átvette, és miután minden kétegyen felül áll, hogy a nevezett intézet, melynek serény vezetése és szigorúan szilárd igazgatása köztudomású dolog, üzleti terjedelmét mindinkább tágitandja és helybeli testvérintézetei gazdag jövedelmezőségét némsokára elérendi, ezért részvényei legközelebb magas árfolyamot vannak hivatva elérni.

Mindéz előre bocsátott alapos okoknál fogva a kisebb tőkepenészeknek is ajánlatos

a pest-lipótvárosi takarékpénztári részvények megszerzése, melyek nálam darabját 84 forintjával számítva,

12 havi részletben 7 forintjával

kaphatók, mely esetben mindjárt az első részlet lefizetése után a részvény osztaléka a vevő kizárólagos tulajdonát képezi. Ezáltal lehetőséget nyújtok a t. közönségnek időközönkénti részletfizetések által megtakarított pénzt kamatot hozó, nyereséget ígérő és kétségtelen biztosságu értékekbe fektetni, a mi más papiroknál nem megy oly könnyen.

Ugyszintén eszközölöm e papir vásárlását a helybeli tőzsdén, gyorsan a napi árfolyam mellett, mely ma 50 frt befizetéssel 74 frtot o. é. tesz; ezen papir nálam letébe is maradhat, mely esetben 10 frt. fizetendő darabonként, a többi pedig a részvény átvételénél.

Legkevesebb 50 darabnak és ezen fölül részletekre történő vásárlásánál szabadságot engedek a vevőnek a részletfizetéseket egészen kénye-kedve és kényelme szerint beosztani. Számos üzletbarátainknak és klienseimnek a bel- és külföldön csak azt ajánlhatom, hogy minél előbb határozzák el magukat a pest-lipótvárosi részvényeknek vásárlására, miután a jelenben nyilatkozó erős kereslet mellett biztossággal lehet erős árfolyamemelkedést várni, mely esetben már nem lehetnek képes a fentebb kifejtett jutányos feltételek mellett szolgálni.

Megrendelések utánvétel mellett pontosan eszközöltetnek.

FISCHER M. L.

váltóháza a „Fortunához“ hatvani-utcza 16-ik szám.

1843 (6-6)

A „VICTORIA“ biztosító-társaság,

mely Kolozsvárt 1865. évben alakulván, 1870. számszámlája szerint máris

3.200.059 ft. 54 kr. biztosítéki alappal bir

biztosításokat elfogad:

- I. Tűzkárok ellen.
- II. Szállítmányi áruk, utoni károsodás ellen.
- III. Jégkárok ellen, mindennemű terményekre. Végre:

IV. az ember életére,

minden módozatokban a legkedvezőbb feltételek és olcsó díjak mellett.

Életbiztosítási példák:

I. Ha valaki családjának vagy kedvezményezettjének halála esetén fizetendő 1000 ft. tőkét biztosítani ohajt, fizet:

Egy 25 éves 19 ft. 70 kr., egy 40 éves 31 ft. 70 kr., egy 55 éves 59 ft. 30 kr.
 » 30 » 22 » 70 » » 45 » 39 » 10 » » 60 » 75 » 60 »
 » 35 » 27 » 20 » » 50 » 47 » 60 » » 65 » 103 » 50 »

évenkénti díjt.

II. Ha valaki gyermekének 18., 20. vagy 24. koréban fizetendő 1000 ft. kiházasítási vagy neveltetési tőkét biztosítani ohajt, fizet:

Egy 1 éves gyermektől 18 koréig 20 koréig 24 koréig
 » 2 » » 40 ft. 20 kr. 33 ft. 60 kr. 24 ft. 70 kr.
 » 3 » » 44 » 10 » 36 » 70 » 26 » 50 »
 » 4 » » 48 » 50 » 40 » 10 » 28 » 80 »

évenkénti díjt.

III. Ha egy jelenleg 28 éves férj és 22 éves neje valamelyik elhalálozásakor, a teljes részre fizetendő 1000 ft. biztosítási ohajt, fizet 31 ft. 30 kr. évenkénti díjt.

Ezenkívül elfogadja a

találási csoportok (Assotiatio) biztosításait is.

Minden biztosítási miveletknél a biztosítottak, már az első évtől kezdve a társaság 50% nyereségében részesítetnek.

Egyéb módozatokra néve a különben is mindenképpen bővebb felvilágosítással szolgálnak a társasági felügyelők, vidéki ügynőkük és

a „Victoria“ biztosító-társaság

vezérigazgatója Pesten, (régí posta-utcza 2. sz., 2. emelet).

Utannomás nem díjazatik.

1330 (2-6)

Kiadó-tulajdonos Heckensat Gusztáv. — Nyomatott saját nyomdájában Pesten 1872. (egyetem-utcza 4-ik szám alatt).

36-ik szám.

Tizenkilencedik évfolyam.

Pest, szeptember 8-án 1872.

Előfizetési feltételek: a Vasárnapi Ujság és Politikai Ujdonságok együtt: Egész évre 10 frt. — Fél évre 5 frt.

Csupán Vasárnapi Ujság: Egész évre 6 frt. Fél évre 3 frt. — Csupán Politikai Ujdonságok: Egész évre 5 frt. — Fél évre 2 frt. 50 kr.

Hirdetési díjak, a Vasárnapi Ujság és Politikai Ujdonságokat illetőleg: Egy négyzet használt petit sor, vagy annak helye, egyszeri ígatásnál 10 krajczárba; háromsori vagy többsori ígatásnál csak 7 krajczárba számítatik. — Kiadó-hivatalunk számára hirdetőnyelket elfogad Bécsben: Oppelk Alajos, Wollzeile Nr. 22. és Haasenstein és Vogler, Wollzeile Nr. 9. — Bélyeg-díj, külön minden ígatás után 30 krajczár.

Vajda János.

Az eredeti tehetségeknek minden más pályán úgy, mint az irodalomban, két sors közül egyik minden esetre osztályrészek szokott lenni: ha csekély dolgot produkálnak, a világ, mint egyszerű különcöket hagyja őket menni a maguk utján s számba sem veszi, ha ellenben működésüknek rendkívüli eredménye van, nagyobb elismerésben, vagy nagyobb tiszteletben részesülnek, mint a velök egyenlő, de nem oly eredeti s nem oly önálló tehetségek. Csak hogy ez nem jelenti egyszersmind azt, hogy a világ jobban is élvezi és szereti őket, mint a megszokott és megkopott uton haladókat.

Ez mind igen természetes dolog. Az eredeti tehetségek épen abban nyilatkoznak, hogy rendesen új, saját lelki világuk van, melyben sok minden más-ként van rendezve, s melyben a világ is másként tükröződik vissza, mint a közönséges, rendez emberek lelkületében. E külön, saját lelkivilágukból előállított művek, ha értékelenek, távolról sem fizetik meg azt a fáradságot, hogy az ember a művészt szempontjaiba bele élje magát, s úgy igyekezzék őt és művét megérteni és élvezni; ellenben, ha jelentékenyek, még ha egyéni természeténél fogva nem tudja is az ember teljesen élvezni, de ha megéri, már e megértés tanulmány, mert újat ad, s a költő már azáltal is jelentőséget nyer, ha a maga külön egyéni lelkületének értelmes tolmácsa.

A költészet és a költők külön világa, mint lélektani tanulmány, még nem foglalta el nálunk érdemelt helyét az olvasó közönség körében. Ezt márcsak az is mutatja, hogy az élet- és jellemrajzok irodalma kevés keletnek örvend, s azért épen nem is fejlődik. Pedig minő élvezet látni egy költő életét és műveit együtt! Betekinteni mint-életet a természet ama legszentebb titkiba, a hol a szellemvilág kincsei forrják ki magukat s öltik fel azt a bámulatos alakot, mely-

ben a világ előtt megjelennek, és ha többet nem, de figyelmünket, már csak mint természeti tünemények is követelik.

Ha a költő lelki világának eme termékében a benső szellemi tartalom és a kifejezési forma bizonyos fokú tökélyvel egyesülten jelenik meg: az a lélektani érdeken kívül művészeti érdeklődésünket is felkelti, s minél inkább megértjük, annál inkább gyönyörködünk is benne.

Mindezeket nagyon helyén van Vajda János jellemzésénél mondani el, kinek élet-rajzát most épen azon alkalmából mutatjuk

ismert, kevésbé értett és kevésbé kedvelt költője volt eddig a magyar közönségnek, mint akár száz más olyan, a kinek műveit még könnyebb volt elfeledni, mint elolvasni. Vajdát kevésbé olvasták, de írótsárai állandóan voltak iránta annyi elismeréssel, ha nem mindig tudták is eléggé élvezni, hogy kiváló tehetségét soha kétségbe nem vonták. De ime hosszas várakozás után, egyszer (1870-ben) csak a Kisfaludy-társaság megküldi neki tagg választása hírést s most, két évre utána, kiadja költeményeit.

Hol vette magát és hogyan fejtett e sajtósági tehetség? rövid, alig néhány adatból álló életrajza kevésbé mondja meg, de a ki műveit tanulmányozza, e kérdés is világosabbá lesz előtte.

Vajda János 1827. május 7-én született Pesten, de gyermekkorát Fehérmegyében Váralon egy magányos erdei lakban töltte. E szép táj magányában nyerte lelkülete az első költői benyomásokat, s egyszersmind itt tanulta és beszélte a Vörösmarty szülőföldének nyelvét a maga egyszerűségében és erejében. A gimnáziumot Székesfehérvárra végezte, s az utáni tanulmányait Pesten folytatta, itt Vajda Péternél lakott két esztendeig, kinek magán életében is megvolt az a saját hatása, a mi műveinek természetimádó szelleméből árad az olvasóra. A fővárosban még nem volt annyira megszokott a színészet, hogy e pálya embereit a mindennapiság szemüvegén nézték volna, s a vándor-színészek életébe is elég volt még a „nemzeti nyelv apostolai“-nak varázsából. Így történt, hogy Vajdát is, mint annyi más tüzelkű és ábrán-

VAJDA JÁNOS.

dozó ifjut a világismeret utáni vágy az iskolából egy vidéki szintársulathoz csábította, melylyel tizennégy hónapon át Erdély és Magyarország nagy részét beutazta. Ezután egidőre Acsuthra ment, hol mint gazdatiszti gyakornok töltött egy évet, de